

Избор најбажнијих бести из часописа

ОРУЖАРИ

Посведено свим оружарима Хрватске чака
војне фабрике од 1853. - 2003. год. III

Када радници "Наменске" нешто реше, онда
препреке нема

ЈУГОСЛАВ РИСТИЋ:
Бајонетом у руци шаљу
изложења у "Наменској"

ГРУЈОВИЋ ДРАГОЉУБ:
Стварају само пушку за 21.
 век

БОРЊЕ НЕСТОРОВИЋ:
Револукција потребе блогеријата,
или...

у овом броју интервју са
ДР ВЛАТКОМ РАЈКОВИЋЕМ

Март 2003.

ОПРЕМИЛИ СМО ВОЈНИКА ЗА 21. ВЕК !!!

Конструисање и испитивање нашег новог производа, аутоматске пушке "М-21" при крају је и увеко се врше припреме за серијску производњу. У жељи да се што боље упознамо са "М-21", односно што је за запослене најважније, будућим великим и уносним послом, о новом производу разговарали смо са г. Драгољубом Грујовићем директором Развоја у ЗНП и првим човеком конструкторског тима г. Зораном Тодоровићем.

"Оружари": Господине Грујовићу, реците нам колико је било потребно знања и времена да се конструише аутоматска пушка овако високе класе и које су основне карактеристике "М-21" које га препоручују пробирљивом тржишту оружја?

Драгољуб Грујовић: У складу са добром традицијом развоја нових производа, праћења тржишта и могућности пласмана наших производа, ми у "Наменској" дошли смо до коначног решења модела пушке калибра 5,56-NATO и то је пушка модел "М-21".

Рад на овој пушци траје већ трећу годину што за овакав подухват није дуг рок, обично је да се ради око десет година, а понекад и дуже. Ми смо имали богато искуство зато што смо више година радили на претходним моделима, закључно са моделом "М-95", који је имао освојену производњу. Имали смо задатак да прилагодимо наша решења савременим захтевима на бојном пољу што подразумева следеће: дејства у урбаним срединама, дејства малих јединица пешадије и да при томе војник буде опремљен добром пушком, да може добро да види и дању и ноћу, да при томе има ефикасност погодака и постизање погодка првим метком на високом нивоу. Мислимо да смо све то постигли кроз развој овог модела.

Увели смо и нове савремене материјале, то су полимери и полиамиди који се већ дуже време користе у свету и то у још већем степену него што смо ми применили.

Ми смо нашу конструкцију базирали на руској пушци, чувеном "Калашњиков", која је до данас остала непревазиђена, иако постоји већ 50 година у наоружању и у свету је до сада направљено око 100 милиона таквих пушака чиме је заузета

половина светског тржишта, пре свега зато што су поуздане у свим условима. И наша пушка "М-21", задовољава рад у свим условима, од - 30°C до + 50°C, пуша у условима запрљаности, тамо где је блато, прашина или пешчана олуја, у условима великих падавина у било ком облику. Пушку смо добили да радимо по захтевима Управе за пешадију Војске Југославије, која је решила да направи програм опремања војника за 21. век. Програм је и финансијски подржан, додуше не у комплетном износу, од надлежних институција. Намера је да се наша војска опреми новом пушком у значајним количинама. Значи ми имамо сада наше тржиште за које вреди и исплати се радити нашу пушку.

"Оружари": Реците нам ко су главни конструктори "М-21".

Драгољуб Грујовић: На челу пројектантског тима је Зоран Тодоровић, дипломирани инжењер који је завршио факултет у Загребу као један од првих у класи. Око годину дана овај посао је водио и дипл.инг. Маринко Петровић, који је сада доктор наука и не ради више у нашој фабрици. Важно је да се зна да су ова два наша стручњака одредила цео концепт нове пушке, а помоћ у томе пружио им је и дипл. инж. Зоран Вучковић.

Зоран Тодоровић: У завршној фази израде пушке овог калибра, поред мене радили су и дипломирани инжењери Иван Исаковић, Дарко Аранђеловић и Миленко Алексић, као и техничари Милош Савић, Мирољуб Ранковић и Проковић Слободан. То је екипа, да тако кажем, која је ставила тачку у реализацији овог пројекта.

"Оружари": Шта новом оружју доноси промена

калибра?

Драгољуб Грујовић: Калибар 5,56 је примаран у земљама НАТО и чланицама Партнерства за мир и он се примењује у њиховој јуришној пушци. У нашој земљи било је покушаја да тај калибар уведемо у наоружање кроз раније моделе као што су

(Наставак на. 6.стр.)

Дани протеста "Наменске"

ГОСПОДО НЕ ИГРАЈТЕ СЕ СА "НАМЕНСКОМ". ОДАВДЕ ЈЕ СВЕ КРЕНУЛО !!!

Упркос изузетним вишемесечним напорима представника Организације Самосталног Синдиката "Наменске" да постигне договор са Владом Србије око преузетих обавеза и датих обећања од стране ресорних министара запосленима у нашој фабрици, до задовољавајућег договора није дошло. Из тог разлога донесена је одлука да запослени наше фабрике од 11.

марта 2003. године започну протесте који су образложени јавности и запосленима у четири тачке.

"Разлози за протесте радника ЗНП":

1. Неиспуњавање обавезе Државе о упошљавању 25% резервисаних капацитета.
2. Одбијање да се врати део пореза на оружје, иако се зна да је тај порез угасио домаће тржиште.
3. Неиспуњавање обавезе о формирању заштитних радионица.
4. Дугогодишње одбијање да се почне са решавањем проблема старог дуга од око 60 милиона долара.

Прихватујући позив Самосталног синдиката запослени су у колони, организовано и дисциплиновано, као и увек до сада, дошли испред Скупштине општине где су се обратили јавности образложући проблеме у којима се фабрика налази и тражећи да се постигну договори о превазилађењу кризе испоштују до краја. Окупљенима се први обратио председник ОО СС ЗНП Југослав Ристић следећим речима: "Пријатељи моји ево нас опет на старом месту, наравно, не својом вољом. Време за борбу је очигледно поново дошло. Дуго смо чекали и оклевали, постављали захтеве о које су се сви оглушивали. Писали смо им много пута. Ако можете да правите програме за "Дафимент-банку" и "Југоскандик", да вратите те дугове, онда можете да вратите дугове и радницима "Наменске".

Наши радници су трудом и знојом направили производе и вама их дали, ви сте их изvezли не питајући нас. Потписали сте уговор у коме сте рекли да ћете направити заштитне радионице одмах! То ваше одмах траје две године. Нашем

стрпљењу дошао је крај! Решили смо да то стање окончамо. Када радници "Наменске" нешто реше, онда препеке нема!

Нисте доволно научили из искуства предходника... То што се министар Влаховић појавио на телевизији јуче, као "велики брат" из Орвелове "1984" не може да нас задовољи. Имамо још порука за вас господо из Владе. Формирали сте Савет за стратешку

консолидацију "Заставе". Морамо да вам поручимо, јако нам то злоконо звучи! Тако сте назвали и Савет за консолидацију аутомобилске индустрије, гомиле несрећника шетају после вашег програма градом. Ми смо решени да вам не дозволимо да умањујете број радника - нису сва решења у отпуштању радника и приватизацији.

Морајете да правите за нас специјалне програме, морајете да испуните захтеве Синдиката, јер овде више нема вишак, ови радници су потребни нама и својим породицама. На крају парапразирају једног народног песника: "Наменска" се умирити не може!"

Следећи говорник био је представник "Артиљеријске" Драган Илић који је између осталог рекао: "Као и ранијих година, крајем прошлог века када смо подигли свој глас против једног погубног режима који нас је довео до просјачког штапа тако и сада дижемо свој глас против транзиције, овакве какве јесте, чије смо погубне последице, већ осетили.

У години када славимо 150 година постојања фабрике ми хоћемо да радимо и да живимо од свога рада. Људи које смо бирали у извршне органе власти нису нам омогућили политичке и привредне прилике за нашу егзистенцију".

У свом иступању потпредседник Организације Самосталног синдиката Наменске поручио је актуелној власти следеће: "Господо, не играјте се са Наменском, јер одавде је све кренуло-немојте да крене опет! Не претимо, само хоћемо да према нама, у најмању руку, будете фер. Наменска не заслужује маћехински однос који ова власт има према њој".

Милан Тошовић-Тошке обавестио је на крају протеста присутне да су преговори са министрима

Издавач: ОО Самосталног синдиката ЗНП. Уређивачки одбор: Томислав Николић, Верољуб Јецић, Невен Петровић, Технички уредник: Верољуб Јецић
Главни и одговорни уредник: Томислав Николић
Адреса: Трг Тополиваца 4, Телефон/факс: 034/323-059, E-mail : sindznp@infosky.net

из Владе Србије у току и да се нада да ће донети добре резултате. Уколико не успеју протест се наставља.

Синдикална солидарност.

Исказујући своју синдикалну солидарност већ првог дана протesta допутовали су из Београда представници Новог синдиката здравства да би својим присуством, како су нам рекли, пружили пуну подршку циљевима радника "Наменске".

У делегацији су били председник НСЗ живорад Мркић са сарадницама Маријом Милатовић-Мајом и Миром Болцел.

У крајем представљању своје синдикалне организације госпођица Милатовић нам је рекла да као што се и из самог имена закључује, Нови синдикат здравства заступа интересе запослених у здравству, да организација за сада броји 14000-чланова и да осим у Београду има своје

чланство у Шапцу, Ужицу, Нишу и више мањих места у Србији.

Квар

Иако Самостални синдикат "Наменске" располаже са потпуно новим и комплетним - озвучењем првог дана протesta, пред сам долазак радника на трг испред Скупштине оно је ЗАМУКЛО. Упорни покушаји успаниченог Витомира Гламочека - Вите да отклони квар нису успевали. Срећом, ту је био присутан, техничар једног локалног ТВ студија који је отишao по друго појачало, хитро га монтираo и поруке оружара - са малим закашњењем, могле су бити изговорене.

Среда 12. март 2003. година

Други дан протesta започeo је краћим одлажањем поласка радника према Скупштини. Наime, из Београда су најављивани договори о термину започињања преговора Синдиката са представницима Владе Србије. Постојао је и потврђен колона оружара кренула је ка центру града и платоу испред Скупштине града.

Присутнима се и овог пута први обратио председник ООСС "Наменске" Југослав Ристић следећим речима: Нова гарнитура на власти не зна шта је "Наменска", нису стигли да науче. Што протest буде дуже трајао биће горе по њих - биће радикалнији. Очигледно је, многи су били предуго у иностранству и нису научили лекције из историје. Господо из Владе слушајте, молим и

наше пријатеље новинаре да им ово пренесу да би знали!

Индустрија Србије започиње тамо са друге стране Лепенице пре тачно 150 година. Историја ове наше земље не би изгледала овако да није било ове наше фабрике. Хоћете ли да све то баште пред ноге? То вам нећemo дозволити!

Било је светлих тренутака ове фабрике, када су одговорни људи управљали земљом, другачије су прослављани јубилеји. Седамдесет пет година наше фабрике прослављано је далеке 1928. године отварањем фабрике оружја и муниције, 1953. године, на стогодишњицу отворена је код нас нова фабрика аутомобила. Тада је држава била одговорна, ова сада није.

Председник "Тринаестице" Драган Милосављевић послao је јасну поруку руководству "Наменске" следећим речима: "А када све ово будемо завршили, видећемо онда, шта наше руководство ради, ко треба у нашој фабрици да прави посао, да ли ми радници или руководство? Доћи ће и они на ред. Нека они сада седе и одмарaju се, нека живе на нашим успесима - ми ћemo да се боримо и за њих! Они њима плату сто хиљада, а нама осам!! Биће још дана за протесте, будимо јединствени и "Тераћемо се још" !

У име Скупштине ЗНП саопштење је прочитao Мирко Шапић. У њему представници запослених у Скупштини изражавају пуну подршку захтевима радника у протесту и јасно поручују: "Интерес запослених је да раде и да својим радом обезбеђују своју егзистенцију, а да процес трансформације (приватизације) буде јаван и поштен водећи рачуна превасходно о интересима

запослених".

Пошто, како то рече у својој најави Драган Илић у нашој земљи има много "енглеза" који не разумеју српски језик, захтеве запослених у "Наменској" према Влади Србије прочитао је на енглеском језику Звонко Божовић, што је изазвало опште одобравање радника.

Раде Милошевић, рекао је да су Крагујевац и "Наменска" пупак Србије и да "морамо подсетити људе да имамо 150. година традиције, да имамо име и углед, раднике и инжињере способне да произведе и да живе од свога рада. Имамо производе који су курентни на светском тржишту.

Ми се морамо изборити за права и опстанак наше фабрике... Ми желимо живот у овој земљи за раднике, сељаке, за професоре и лекаре, а не само за одређене професије: политичара, криминалца, фудбалера, певачице. Радници имају право да раде, зарађују и живе од свога рада. Све што желимо је да имамо уређену државу која ће нам помоћи да премостимо технолошки јаз који је створен ових погубних десет задњих година

ЗАСТАВА НАМЕНСКИ ПРОИЗВОДИ, Д.П.

ДАНА: 11. 03. 2003. год., КРАГУЈЕВАЦ

Запосленима у пословодству предузећа упутило је последњих месеци низ иницијатива надлежним државним органима у вези са отежаним уловима пословања и даљег опстанка предузећа.

Иницијативе пословодства у великој мери сагласне су са захтевима синдиката.

Разумемо потребу синдиката да скрене пажњу надлежних органа и јавности на све теже услове привређивања и социјални положај запослених.

У међувремену, од прве најаве могућих уличних протеста, дошло је до низа састанака на којима се ова проблематика разматрала и по одређеним питањима надлежни органи дали су обећања и рокове за решавање.

Зато смо мишљења да се у овом моменту треба уздрати од радикалнијих облика синдикалне борбе.

Евентуални улични протести могу довести у питање спровођење активности на решавању наведених проблема.

Директор Ђорђе Несторовић

САОПШТЕЊЕ ЧЛАНОВА СКУПШТИНЕ

Д.П. "ЗАСТАВА НАМЕНСКИ ПРОИЗВОДИ"

Представници запослених у Скупштини Предузећа подржавају захтеве радника на протестном окупљању у организацији Самосталног синдиката започете 11. 03. 2003. год.

Интерес запослених је да раде и да својим радом обезбеђују своју егзистенцију, а да процес трансформације (приватизације) буде јаван и поштен водећи рачуна превасходно о интересима запослених.

прошлог века. Све остало можемо сами.

Миломир Вељовић - Веља, рекао је на kraју протesta, да ће у четвртак 13. марта 2003. године у 19 часова започети преговори са Владом Србије. Позвао је присутне да и наредних дана овако сложно учествују на протесту све док се преговори не заврше повољно за запослене у "Наменској".

Одмах по повратку у фабрику кроз радионице је простирујала вест да је извршен атентат на председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића. Касније се дознало и да је он подлегао ранама.

Среда 12. март 2003. године у поподневним часовима

Страшна вест о трагичној смрти председника Владе Републике Србије Др Зорана Ђинђића створила је сасвим нову ситуацију у земљи. Одбор СС ЗНП одмах се састао и донео одлуку да се због новонастале ситуације у земљи протести радника привремено обуставе.

ООСС "ЗНП" упутио је изразе саучешћа на више адреса и то:

Влади Републике Србије, Демократској странци - Београд, Председнику Скупштине Града Крагујевца,

Др Зорана Ђинђића, синдикална организација Самосталног синдиката "Застава наменски производи" Д.П. - Крагујевац, сматрала је за свог пријатеља, сaborца из прошлеке деценије.

Када смо се нашли на супротним странама као социјално економски партнери, циљеви су нам били истоветни, демократизација друштва са циљем бољег живота за све. Разилажење које подразумевају позиције на којима смо се нашли, нису биле препрека да идемо ка заједничком циљу.

Зато искрено жалимо због смрти Др Зорана Ђинђића и очекујемо победу добра над злом, како ова жртва не би била узлудна.

У име одбора синдикалне организације "ЗНП" Д.П. Председник : Југослав Ристић.

(Наставак са 2. стр.)

модели "М-80" и "М-90". Значи ми ни раније нисмо били ленъи и хтели смо да се тај посао уради, али наша земља је тада била сиромашна или није хтела да пређе на тај калибар, јер је имала стратегију да се приближи Русима, а они имају метак калибра 5.45. Сада је определење да се наша војска опреми метком калибра 5.56 и да тако унифицирано уђемо у Партерство за мир што је иначе циљ многих земаља.

"Оружари": Колико је вредност наше нове пушке као робе за светско тржиште?

Драгољуб Грујовић: Ми смо сада у ситуацији да анимирамо светско тржиште пре свега земље Централне Европе и оне које су настале распадом бивше Југославије зато што ниједна од тих земаља није још увела у наоружање калибар 5.56, мада се неке од њих већ налазе у НАТО савезу и у Партерству. Управо је у поступку да се види која би пушка била решење за њих, јер постоји намера НАТО-а да их усмири ка неком од решења.

На тржишту се појавио велики број нових конструкција пушака које користе метак 5.56 и њихове намере су сличне нашим, и они желе да произведе своју пушку за шире тржиште.

Значи једно од наших тржишта било би опремање будућег војника у Партерству за мир и НАТО савезу из земаља које за сада немају пушку тог калибра. Друго тржиште су земље света где америчке и пушке других производача нису имали тржиште. Сада земље које су до сада користиле друго оружје, из Африке и Азије, желе да користе предности метка 5.56. У тим земљама се отварају тендери на којима наша фабрика учествује и жели да добије посао и то тржиште освоји. Наравно, све је то данас доста тешко урадити, јер и добро оружје не нађе увек своје тржиште због тога што се појављује велики број производача и не побеђује увек квалитет робе него и неке друге особине које су карактеристичне за такве конкурсе и такве пласмане. У том правцу ми очекујемо спремност нашег Маркетинга да добро одради свој део посла на тим тржиштима. Значи тржиште постоји, јер у многим земљама, чак преко 100 држава, полако би требало да изврши преоружавање и избаци из строја оружја застарелих калибра. Не заборавимо, да постоји и намера наше војске да пушку

"Оружари": Где је обављана промоција "М-21"?

Драгољуб Грујовић: Ми смо нашу нову пушку већ приказивали свету. Прво појављивање било је на међународној изложби оружја у Будимпешти. Следеће појављивање је било на великој светској изложби "Евро-Статори" у Паризу и приказаћемо је половином овог месеца у Абу Дабију тако да ћемо остварити промоцију и у Азији. У намери нам је да пушку пошаљемо и у Бразил где се, такође, одржава сајам најmodернијег светског оружја. То је оно што наш Маркетинг покушава промовишти наше оружје и наша решења употребујући га са решењима страних производача.

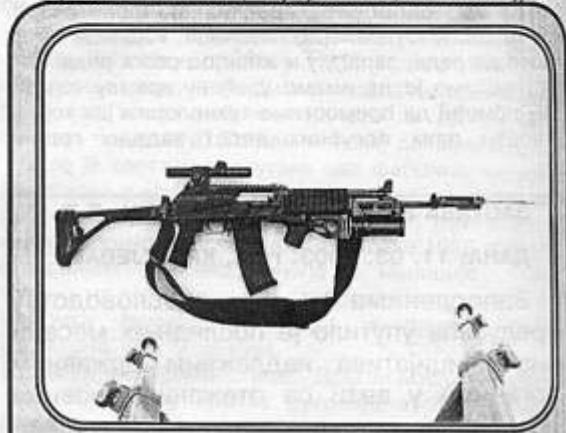
купи још у току ове године.

"Оружари": Колико је "М-21" слична пушкама те класе које се користе у осталим армијама у свету?

Зоран Тодоровић: Наша пушка задржала је систем "Калашњиков", односно, он је прилагођен употреби метка 5.56 који је усвојен у НАТО пакту као стандард.

Развила га је Белгијска фирма и његове карактеристике су га практично наметнуле тржишту, јер је показао најбоље резултате у односу на конкуренцију. Наша пушка се по механизму наслана на постојећу пушку "М-70" која је иновирана пре свега у калибр, а и у мноштву делова који су замењени. Кундак и облога су промењени високо отпорним полимером који оружју даје нову линију и смањује масу. Карактеристичан је и преклапајући кундак који конструкцију чини робуснијом и компактнијом и који елиминише мане које су се јављале приликом експлоатације постојеће пушке.

Пушка је замишљена да има више компонената који се модуларно постављају и користе. Основно је да има подземни бацач граната који је развијен по узору на руски "ГПА-25", калибар је 40 mm и избацује метак или гранату на даљину од 400 метара. Он је замена за тромблон који је до сада био на пушци "М-70". Бацач има различите намене, кумултивне, осветљавајуће и

Пушка М - 21 нада за бољу будућност наше фабрике

друге. Компактан је и једноставан за коришћење.

У односу на сличне конструкције у свету има велику близину гађања. Задржан је и нох, али његова улога је више парадна. На пушци се налази шина за прихват електронских и оптичких спрava, то је назубљења шина са више места на кома могу да се поставе, пре свега оптичki нишан и механички нишани, с тиме што су њима сада замењене улоге; оптички нишан је основни нишан, док је механички помоћни. Трећи елеменат је ласерски обележивач циља који служи да на близким растојањима у близину реаговањима обележи циљ. Нормално на ношач могу да се монтирају и други уређаји као што су рефлекстори, лампе итд. Новина је и пластични оквир.

Драгољуб Грујовић: Наше службе практично, већ, од 8. фебруара 2003. раде на технологији припреме и производње са циљем да се већ од почетка августа и испитивања код војске у Техничко опитном центру. Ми очекујемо да ћемо све то успешно проћи и до краја године стечи услове за серијску производњу.

"Оружари": Наслов рублике је "Конструктори будућности Наменске". Да ли је конструисањем "М-21" извесно и **креирана боља будућност Заставе НП?**

Драгољуб Грујовић: То је тачна констатација. Ова фабрика углавном и живи од производа који су дизајнирани у нашој служби. Практично у њој је и израстао велики број конструктора, да поменем само Ђирића и Жиду. Има и млађих, на пример Иван Исаковић, који сада ради на овом пројекту.

ЛЕГЕНДЕ НАМЕНСКЕ : Слободан Митровић

**Никад се нисам посвађао и
ни на кога нисам викао...**

Долазимо у договорено време пред капију куће у Вардарској улици у којој живи господин Слободан Митровић са супругом Надом. Упозорени да је њихова љубимица, проседа женка шнауцера, неповерљива према непознатим особама, звонимо на звонце постављено уз саму капију. Госпођа Нада излази да куцу смести у своју кућицу и својим леђима затвара улаз на кујиној кућици, што делује врло симпатично. Њихов љубимац је очито прави чувар куће и њених домаћина. Господин Митровић, стасом и понашањем прави господин, педантно обучен и са обавезном краватом, како доликује таквој персони, уводи нас у свој дом. Госпођа Нада служи слатко од тиквица и кува добру црну кафу. Атмосфера, домаћа, пријатна и опуштена. Стављамо диктафон на сто и објашњавамо саговорнику да се сви разговори снимају и чувају у нашем музеју. Господин Митровић каже: "Ја сам већ у музеју". Скреће нам поглед на слику на зиду. Објашњава и каже: "У првом реду, онај без капе, сам ја. С моје десне стране је Јосиф Шнерсон, а ту су сви моји другови, гимназијалци. Сликали смо се у паркићу код зелене пијаце. Са њима сам, те 41., са 17 година, крену у рат. Слику сам, сасвим случајно, видео у музеју, умножио је и дао породицама мојих другова, јер нико од њих са слике није жив. Само сам ја остало."

Нашег саговорника, на новинарски начин, упознајемо са питањима. Слуша пажљиво и предлаже дигресију, тако да наше последње питање, сматрајући га најбитнијим, постаје прво.

1."Наменска" се данас налази у великим пословним тешкоћама. Колико сте упознати о њима и по Вашем мишљењу, где је излаз?

-Видите, једна од фабрика из "прве лиге" произвођача оружја, италијанска "Берета", која је некада имала огромно тржиште и правила велике послове, данас је спала на 1500 радника. Пре неколико година, када су ми у стан уводили грејање на гас, комшија ме позва да погледам његов котао. Одем код њега, погледам и видим да га је произвела "Берета". Помислим, у плану је гасификација у граду, што не би "Војна" производила котлове?! Хоћу да кажем, та времена "бума" у производњи оружја су прошла. Наша фабрика је димензионисана не само за тадашњу СФРЈ, него за још две такве земље. Шта смо ми извезли оружја . . . ! У фабрикама где постоји иницијатива код руководећег кадра, а те фабрике су углавном приватне, процењује се тржиште и узимају се и други програми из тржишне производње за које је фирма опремљена машинама и оним што је потребно. Па онда, пример фирмe "ФМ" из Белгије, од које је купљена лиценца 1928. године за нашу пушку. Њихова фабрика је тада била много слабије опремљена савременим машинама од наше. Ми смо били сами врх тада, када смо уводили ону велику производњу. Били смо светски врх и имали сву најмодернију опрему. Код њих сам видeo и нешто, што ме је запањило - све оне стари машине које смо и ми некада имали, са преносом и кашевима, они то држе конзервирано док не дођу наручбине. А кад оне дођу, то се све онда активира и све ради. Наравно, имали су и савремену опрему која је постављена тамо где је то неопходно, где су уска грла у производњи."

Око 1963. постајем директор. До тадашњу директор био је Јокановић. Када је он отишао у фабрику аутомобила, онда су Раковић и он предложили мене за директора фабрике. Тада запошљавам Жиду. О њему сам се расплитавао, као и за сваког новог радника. Чуо сам да му је отац, иако популарни човек, надарени машинци. Знао сам да и син мора бити способан. Одмах сам му дао задатак да реши проблем сушаре. Она је била у Илиноју води, на полигону. Дуго је била у квиру. Долазили су многи мајстори из многих градова да је оспособе и ништа. Кажем Жиду: - Иди види шта је то са сушаром . . . Он оде и врати се за 2 сата. Каже, решено . . . Ја питам: "ШТА"? Каже: "СУШАРА". Не верујем, а он узгред каже: "Само сам окренуо смер хладне и топле воде, био је наопако постављен". Такав је био Жид. Да је Жид радио у некој немачкој или америчкој фабрици, био би мултимилионер !!

Пуковник у пензији Слободан
Митровић, вишегодишњи
директор наше фабрике

2. Речите нам када сте дошли у "Војну", који су били Ваши први задаци и како је даље текла Ваща каријера ?

"У Наменску сам дошао 52. године после завршених студија машинства, које сам завршио пре рока, тачније за 4 године и први у генерацији стекао звање инжењера, са високим просеком оцена. Примљен сам на место инжењера у Петом погону, тако се некада звao део у ком сам радио. За тих неколико година имао сам више иновација, али никада нисам тражио надокнаду, јер сам сматрао да ми је то посао. После инжењера Петог погона био сам начелник у лабораторији. Сећам се да митраљез (Шарац) никако нисмо могли да освојимо. Слакујем цео митраљез, без цеви и навлаке, у кофер и упутим се у Франкфурт. "Па црни човече, па где сте проши са тим кофером?!" Кажем: "Преко Италије. Па да су вас ухватили отишли би сте 15 година у затвор. Ту се спријатељим са инжењером

Адолфом Хопером, који је био директор монтаже. Тада је била велика производња код њих. Објаснио ми је све што сам га питао и рече да му је жао што нема неки примерак документације, јер би ми и то радо дао. Кад сам се враћао нису ми дозволили да награшим, већ су ми све послали као пошиљку. По повратку пробну серију смо успешно завршили и почели са производњом. Онда сам био руководилац организационог бироа око две године. Успели смо да разрадимо систем за лансирање и праћење производње који се користи и данас. Тада долази Раковић. Раковић је био јако паметан и напредан човек. Уочио је да највише проблема има у технологији јер су тај део посла обављали питомци и техничари.

Тада сам био предложен да пређем и помогнем. То је било око 59. године. Постављен сам на место начелника технологије, наравно војног дела. Ту сам провео неколико година. Било је највише муке. Већ је била уходана производња митраљеза и полуаутоматских бацача. Онда сам тражио нову радну снагу у инжењерима. Смиљанићу (који је тада код нас радио) сам дао задатак да за месец дана обиђе целу производњу и уочи недостатке и проблеме. Направили смо велики "бум" са

унификацијом и стандардизацијом. Ангажовали смо се за стипендирање инжењера, тако да нам од 63. до 65. године долази велики број нове радне снаге. Са места директора фабрике добијам премештај у Војно-технички институт у Београду. Године 67. сам опет премештен у Одељење за истраживање и развој при Генералштабу где ме поставе за руководиоца. За то време било је неколико смена директора у Наменској. Године 75. се враћам поново за директора "Војне", јер је овде било добра проблема. У мојим дилемама да ли да се вратим или да прихватим извесни генералски чин, превладава професија и враћам се да оздравим фабрику. Први посао је био реконструкција производње за аутоматска оружја. Набавили смо савремену опрему и са Благојевићем - Жидом, после годину дана, утаклили производњу и успоставили аутоматску обраду података и тако, напред, до пензије 87. године.

3. По многим оценама најуспешнији период фабрике био је између 1968. и 1980. године. Да ли је то и Ваше мишљење?

И пре 1968. године, увођењем пушкомитраљеза и аутоматских пушака крену је добар период. Било је тада запослено око 10 000 радника. Много се радило . . .

4. Када сте осетили прве знаке велике кризе у којима се фабрика и данас налази?

Кризу сам осетио и пре него што је наступила, па сам са Благојевићем разговарао да узмемо производњу топова од 30 mm. Производња је почела кад сам ја отишao из фабрике. Показало се да 30 mm није доволично за гађање авиона.

5. За време великог штрајка запослених од 1996 до 1997. године стали сте на страну штрајкача осуђујући тадашње руководство фабрике. Зашто?

Године 1991., као пензионер, био сам у Љубљани, у посети сестри која је тамо живела. У разговору са људима, видим да ће земља да се распадне и то закључим без контрабащештајне службе. Одмах по повратку, дођем у фабрику, тада је Филиповић био на челу, и сва размишљања своја и закључке, пренесем. Предложим да тражимо документацију која је произведена у Босни и Хрватској, јер ћemo остати без послана. Саслушаше ме и исмејаше. . . А ја дигох руке. Све Вам је јасно. . .

6. Имате ли нешто интересантно да издвојите, као анегdotу, из живота у фабрици.

На, када је Тито долазио у обилазак, октобра 1978. године. Тада смо наше производе изложили у "Институту" фабрике аутомобила. Ја сам га једини сачекао у униформи и рапортирао. Идем поред Тита, са његове леве стране и показујем, или причам тихо, јер иначе тихо причам, познат сам по томе, а један из Титове пратње који ме је познавао, гласно каже: "Слобо, викни бре јаче, друг Тито је глув као топ". А ја помислим, не знам да ли је он мене чуо, али ако је сада чуо тебе...

И још један детаљ о Жиди

Жида је још као дечак и касније као студент, са својим оцем, полуписменим, али надареним машинцем, поправљао и правио делове за вршалице, тракторе и остale пољопривредне машине. Између осталог правили су инкубаторе за лежење пилића. - Како сте га направили кад нисте имали струју у селу- питати сам га? - Грејали смо са петролејом, па је та вода грејала сушницу. Није нам баш први пут успело, тако да смо уместо пилића добили "печена јаја", одговорио ми је Жида.

7. Радници Вас памте као ауторитативног човека, спремног да у сваком моменту ускочи у радни комбинезон и засуче рукаве. Памте Вас по томе што сте знали да будете непредвидиви и да без најаве, онако изненада, обиђете погоне, радионице, канцеларије. Сви који Вас знају осећали су страхолопштовање. . . Шта Ви о томе мислите?

Никад се нисам посвађао и ни на кога нисам викао. . . Госпођа Нада, супруга господина Митровића, не може, а да не проговори први пут од почетка разговора: "Ви не знаете колико он воли Наменску. Колико му она значи. Плакао је као мало дете када су били штрајкови и бомбардовање. Месецима није могао да се смири. Те ноћи када је бомбардована "Војна", Слободија је обуо чизме и отишао да обиђе фабрику. Вратио се тек ујутру, сав калав".

Наш саговорник, на њене речи савија главу, припалајући цигарету и вероватно се пита, као и многи од нас: "Шта би било, кад би било"?

Захвалили смо се на разговору. Куца је поново на исти начин смештена у своју кућицу. Одлазимо замисљени и пуни утисака, свесни да се о таквом човеку може написати роман у два тома, а можда би и то било мало да се опишу све његове професионалне и људске вредности.

Ех, да нам је сада такав човек где би нам био крај, а можда и почетак. . .

Укракто о активностима ООЦК "ЗНП" Д.П.

Наставља се динамичан рад ООЦК "ЗНП" и у овој години. Од нове године, па до данас, помоћ је добило око 200 чланова. Подељени су и први пакети у намирницаима социјално најугроженијим члановима.

Обележен је празник жена, 8. март. на неубојачен начин. У гостима наше организације биле су жене даваоци крви из Лапова и Јагодине. Акција давања крви одржана је баш 8. марта у КБЦ-у, у служби трансфузије, где је поред поменутих гостињи, учешће узело и неколико наших жена давалаца крви. Карактеристично, а једно и импозантно је и то што је тог дана осам жена први пут дало крв. Неколико медија је пропратило наше активности везане за тај дан, а ми као организатори били смо пријатно изненадени одзивом жена. На заједничком дружењу и ручку, који је одржан у ресторану "Италија", у дворишту градске организације Црвеног крста, поред давалаца крви, биле су и активисткиње наше организације. Пар сати дружења и пажње можда није доволично да надомести таквој жени, оно што она у току године поклони друштву и породици.

У плану су нам још веће акције, дружења ван наше организације и ван нашег Града.

Позивамо све који желе да се друже са даваоцима крви, а који до сада нису имали таква размишљања, да се пријдрже. О свим активностима, укракто или нашироко, бићете обавештавани у току године. Наћи ћemo начина да будете увек адекватно информисани. А до седеће информације, остајте здраво и живо.

Ваша основна организација Црвеног крста "ЗНП" Д.П.